

2009-04-30

PERSCOMMUNIQUÉ

De jonge Lamfalussy: een empirische en beleidsgerichte groeitheoreticus

door Ivo Maes

NBB Working Paper No 163 - Research Series

Alexandre Lamfalussy had een uitermate belangrijke invloed op het proces van Europese monetaire en financiële integratie. Hij is vooral bekend als eerste President van het Europees Monetair Instituut, de voorloper van de Europese Centrale Bank, en als Voorzitter van het Comité van Wijzen, dat een nieuwe benadering ontwikkelde voor de regulering van de Europese financiële markten. In deze paper wordt het academische werk van de "Jonge Lamfalussy" onderzocht. Dat werk spitste zich toe op de theorie inzake groei en investeringen, en op de groeipatronen in België en Europa in de naoorlogse periode. Het ligt in de lijn van de algemene bezorgdheid omtrent de economische groei tijdens de naoorlogse periode. Het Departement Studiën van de Nationale Bank van België heeft reeds heel wat ervaring opgebouwd met dit type van onderzoek¹.

In deze paper wordt nader ingegaan op twee boeken van Lamfalussy uit het begin van de jaren zestig. In "*Investment and Growth in Mature Economies. The Case of Belgium*" introduceerde Lamfalussy het concept van "defensieve investeringen", gericht op het rationaliseren van de productie. Op de middellange tot lange termijn is de ruimte voor productiviteitsstijgingen door defensieve investeringen beperkt, hetgeen een rem zet op het groeipotentieel van de economie als geheel. In "*The United Kingdom and the Six. An Essay on Economic Growth in Western Europe*" legde Lamfalussy de nadruk op positieve (of negatieve) cirkels, waarbij een sterkere groei van de export hogere investeringen in de hand werkt, hetgeen op zijn beurt de productiviteit en de investeringen aanzwengelt en aldus de export verder versterkt. Zijn ideeën vonden al snel een grote weerklank, en gaven aanleiding tot heel wat discussies. Ook in de recente literatuur betreffende de economische geschiedenis van de naoorlogse groei in Europa nemen zijn werken nog steeds een belangrijke plaats in.

Uiteraard zijn de analyses van Lamfalussy veel te subtiel om in enkele pagina's te worden samengevat. In grote lijnen, sluiten ze aan bij de Keynesiaanse traditie. Zijn analyse van positieve en negatieve cirkels toonde duidelijk aan dat de vrije markteconomie noch stabiel noch zelfcorrigerend was, een duidelijke aanwijzing voor een Keynesiaanse *Weltanschauung*. De analytische kaders van Lamfalussy waren vaak geënt op Keynesiaanse groeimodellen. In zijn beleidsconclusies toonde hij zich een groot voorstander van meer planning in de economie, en zag hij voor de regeringen ook een rol weggelegd bij het beïnvloeden van de samenstelling van de investeringen. Zoals talrijke andere progressieve economen uit die tijd bleek ook Lamfalussy meer interventionistisch dan de aanhangers van de (traditionele) Keynesiaanse visie van het sturen van de effectieve vraag. Nadien zou Lamfalussy geleidelijk sceptischer worden ten aanzien van planning en Keynesiaanse macro-economische beleidsmaatregelen. Hij zou meer de nadruk van leggen op stabiliteitsgerichte beleidsmaatregelen, en tevens meer aandacht besteden aan structurele micro-economische maatregelen.

Bepaalde elementen die kenmerkend zijn voor het latere werk van Lamfalussy, waren echter ook reeds aanwezig in zijn eerste publicaties, vooral zijn sterke Europese overtuiging en zijn eclectische benadering van de economische wetenschap. Reeds in zijn studentenjaren was Lamfalussy een overtuigd Europeaan. In zijn publicaties brak hij een lans voor de versterking van de Europese integratie. Op monetair gebied was hij voorstander van de oprichting van een Europees Reservefonds, zoals door Triffin werd bepleit. Hij nam echter een evenwichtiger positie in dan Triffin, door tevens de noodzaak van een efficiëntere beleidscoördinatie te benadrukken. Er is ook een zeer grote continuïteit in Lamfalussy's aanpak van de

---

¹ Zie bijvoorbeeld Ivo Maes, *The spread of Keynesian economics: a comparison of the Belgian and Italian experiences (1945-1970)*, Working Paper n°113, Research Series, Nationale Bank van België, april 2007, verschenen in *Journal of the History of Economic Thought*, Vol. 30, No. 2, Dec. 2009, pp. 491-509 en Ivo Maes, *Economic Thought and The Making of European Monetary Union*. Cheltenham: Edward Elgar, 2002.

economische wetenschap. Het is een eclecticische en pragmatische benadering, die de economische theorie mooi combineert met empirische gegevens om cruciale beleidsproblemen op te helderen, een aanpak die sterk aanleunt bij die van Dupriez, zijn professor in Leuven. Zelf omschreef hij die benadering als een "semi-empirische (maar niet econometrische), semitheoretische (maar niet mathematische) benadering". Daarenboven spitst hij zich steeds toe op de cruciale beleidsproblemen. Hij droeg bij tot het overbruggen van "de diepe kloof tussen de dagelijkse discussies over essentiële beleidskwesties en de meer serene maar onvermijdelijk abstracte academische studies".